МОЛОТИЛКАЯА ҮДЭР ҺҮНИГҮЙ ХҮДЭЛГЭХЭ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 201 (4013) | 1942 оной августын 25, вторник | СЭН 15 МҮНГЭН

„Дайсанай түрилтые тогтоон барихын тулада манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд бүхэн, советскэ ороной гражданин бүхэн түйлай хатуу тэсэбэритэйгээр тулалдаха ёһотой".

(„ПРАВДА").

ТАРЯА СОХИЛГЫЕ УДААРУУЛХАГҮЙ!

Кубань ба Доной үрэжэлтэ баян газар дээрэ, үбсүү тулама үнэр баян тариан соогуур земецкэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүү халуун ехэ шуһа адхалгата байлдаанууд боложол байна. Дайнай гал дүлэн соо колхознигуудай хүсэ шадал ба хүлһэ ворвгоор хэжэ ургуулһан тобир томо тариан шатан харлана. Мүнөө советскэ бүхы арад зоной хараал шэрээл шэнгээһэн хара муухай дайсан Кавказайнай нефть ба баялиг тээшэ үсэдөөр дугташажа ябана. Энэ үедэ манай социалистическэ газартаряалангай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үүргэ ба харюусалгань айхабтар ехэ.

Манай республикын үнэн сэхэ патриодууд энэ үүргэеэ эрхимээр ойлгожо таряалан дээрээ гараад үдэр һүнигүй эсэшэ сусаршагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Баргажанай аймаг августын 17-до таряахуряалгадаа жэгдэрэн ороод, һүүлэй мэдээгээр, хадалгаяа 7.9 процент гүйсэдхэбэ. Эндэ Гааргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 197 гектар хуряагаад байна. Мүн «Октябрь», XVIII партсъездын нэрэмжэтэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө-ажахын артельнүүд 130—130-аад гектар пшеницэ ба ярицэ хадажа бухаллаба. Эдэ колхозуудай таряалан дээрэ комбайнууд гараад түгэс шадалаараа хүдэлмэрилжэ ороо. Мүнөө баргажанайхидай зорилго болбол эдэ түрүү колхозуудайнгаа шүй дүршэл ба амжалтануудые гээгдэжэ ябаа колхозуудтаа дамжуулан үгэжэ үргэлжэ илалтануудые түйлаха гэһэн ябадалда байна.

Хадажа ба бухаллажа эхилхэтэй хамта таряа сохилгые забһартуулжа болохогүй. **«Таряа хадажа эхилһэнһээ хойшо ехэдээл һаа табан хоног хойно таряа сохилгые эхилхэ»**,—гэһэн СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй годо һонор заабарие дүүргэшэлэн гүйсэдхэхэ уялгатайбди. Хамагай түрүүн, бухалһаань сохихо ябадалые эмхидхэхэ зуураа **молотилкануудые сүүдхын 20 час хүдэлмэрилүүлхэ** зайлашагүй. Энээнэй тулада бүхы молотилкануудай хэрэзэргэ заһабарилгаһание дарин шангаар шалгажа үзэхэһөө гадна, тэһэлгарянгүйгөөр хүдэлмэрилхэ бүхы ушар байдалнуудыень бии болгохо ушартай.

Зарим газарта таряа сохилго дээрэ недондо жэлэйнгээ алдуунуудые дабтаха ушарнууд гарана. Жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай Мало-Куналейскэ МТС (директорынь нүхэр Васильев, политотделэйн начальник нүхэр Ежов) комбайнуудаа һала һайнаар заһабарилаашье һаа молотилкануудайнгаа заһабарие ба эдээндэ машинистнүүдые бэлэдхэхэ ябадалые «намһаа саагуур наранһаа наагуур» гэжэ өөрөө бүтэхэдэ табижархиһан байна. Таряахуряалгын эхилхэдэ эндэ 11 молотилка ба мүн тэдэ машинистнүүд бүрин бэлэдхэгдэһэн байха ёһотой байгаа. Гэбэшье, анаар мүнөө хүртэр үшөө 3 молотилкань эбдэрхэй задархай хэбтэнэ. Харин машинистнүүдые бэлэдхэлтэ бүришье һаа муу байна.

Ушар тиимэ тула эдэ бүхы дутуу дундануудаа ябуул дундаа большевистскээр заларуулаад таряанай хадалга сохилго хоёрой хоорондо забһарлалга гаргахагүйе саг үргэлжэ оролдохо ёһотой.

Хадагдаһан тариан болбол ток ба полинууд дээрэ удаан байжа болохогүй. **«Орооһо таряа гэмтээхэгүйн тулада комбайнаар хуряаһан ба молотилкаар сохигдоһон таряае ток дээрэнь 10 хоногһоо дээшэ байлгаха ябадалые хорихо»**,—гэжэ парти ба правительствын тогтоол соо заагдаһан байха юм. Тиимэ тула совхозуудай директор ба колхозуудай түрүүлэгшэнэр энээн тухайда имагта ехэ анхаралаа хандуулха уялгатай. Орооһо таряа, картаабха, овощь ба хүдөө-ажахын бусад продуктнуудые таряалан дээрэһээ зөөхэ склад, хранилищи ба таряа бэлэдхэлгын пунктнуудта саг үргэлжэ абаашажа байхын тулада колхоз бүхэндэ ашаха зөөхэ тусхай бригаданууд эмхидхэгдэжэ эдэ бригадануудые колхозой правленин харюусалгатай член хүн хүтэлбэрилхэ ёһотой байна.

Таряа халаха, сохихо, шэрэхэ ба гүрэндөө уялгата ёһоор тушааха ябадалнууд хоорондоо түйлай нягта холбоотой юм. Тиимэ тула энэ холбооень бишииханшье саг соо таһалдуулангүйгөөр хамаг хүдэлмэрёо фронтовой ёһоор эмхидхэжэ шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлая!

Агаарhаа добтолгоhоо хамгаалгын ороной оборонын частьнуудай начальствующи ба рядовой составые орденууд ба медальнуудаар шагналга

Немецкэ булимтарашаадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованиингаа дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэхэ зуураа баатаршалга ба эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар шагнагдаба гэбэл:

Ленинэй орденоор—эрьеын албанай генерал-майор **Г. С. Зашихин** ба **П. С. Попков;**

Улаан Тугай орденоор—13 хүн;

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай нэгэдэхи зэргын орденоор—3 хүн;

Улаан Одоной орденоор—63 хүн;

«Отвагын түлөө» медаляар—23 хүн;

«Дайшалхы габьяагай түлөө» медаляар 34 хүн шагнагдаба.

(ТАСС).

Хуряаһан таряагаа дары сохихо!

Таряандаа үргэлжэдөө оробо

БАРГАЖАН. (Телефоноор абтаба. Аймагай колхозууд 17-до таряандаа үргэлжэдөө оробо. һүүлэй мэдээгээр тус аймаг таряахуряалгаяа 7,9 процент болгоод байна.

Гааргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 197 гектар орооһото культура хуряагаа. Мүн Октябрь»—130, «18 партсъезд»—135, Карл Марксын нэрэмжэтэ артель 135 гектар пшеницэ ба ярица хадажа бухаллаһан байна. Эдэ колхозууд таряахуряалгаяа 15 үдэр соо дүүргэхэ гэһэн түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байнад. Дурсагдагша колхозуудай таряалан дээрэ августын 21-һээ комбайнууд хүдэлмэрилжэ захалаа. Мүн жаткаар ба серпээршье хадагдажа байна.

Зүгөөр, аймагай колхозууд, таряахуряалгын үргэлжэ эхилээд байхада, барандаа һайнаар хүдэлмэрилжэ байна бэшэ, харин хожомдожо байһан ушарнууд бии. Жэшээлхэдэ, Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ артель хамта 1.513 гектар таряа хуряахааад, оройдоо 20 гектар хадаад байна. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, таряахуряалгын машинануудай муугаар заһабарилагдаһанһаа болоно. Баргажанай машинно-тракторна станци хадаа тус колхозой машинануудые тон хангалтагүйгөөр заһабарилһан байгаа. Гадна, колхозуудай ажалай жаяг заршам һулаар табигданхай ба ажалынь зүбөөр эмхидхэгдэжэ шадагдаагүй байха юм. Тиимэһээ таряахуряалгада ябадаг зарим колхозууд үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые дүүргэдэггүй зантай.

Тэрэшэлэн Куйтунай машинно-тракторна станцида харьяатай Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз миил 30 гектар хуряаһан байна. Эндэ мүн лэ хүдөө-ажахын машинанууд хангалтагүйгөөр заһабарилагдаһан ба колхознигуудай ажалай бүтэсэ бага байха юм.

Таряахуряалгын болзор жааханшье удааржа болохогүй. Тиимэһээ эдэ гээгдэжэ ябаһан колхозууд дутуунуудаа дары усадхажа таряахуряалгаяа сэрэгэй үеын байдалтай зохилдуулан табиха уялгатай.

Д. САНЖИМИТЫПОВ—
ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

Буда Сыдеева

★

Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр хабаадалсажа шэнэ шэнэ илалтануудые түйладаг Түнхэнэй аймагай, XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой член Б. Сыдеева гэгшэ аймаг соогоо суутай болонхой.

Нүхэр Сыдеева 8 жэл соо трактористкаар хүдэлмэрилдэг юм. Тиихэ зуураа, жэлһээ жэл бүри даалгабарита хүдэлмэреэ үлүүлэн дүүргэдэг байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ хабарай тарилгын хүдэлмэри дээрэ сезонно даалгабаряа 230 проц. дүүргэһэн байна.

Зураг дээрэ: БУДА СЫДЕЕВА
Ф. БАЛДАЕВАЙ зураг.

★

Үбһэхуряалгын түрүүшүүл

Зэдын аймагай Сахьяновагай нэрэмжэтэ колхоз үбһэхуряалгаар гээгдэжэ ябаһан байгаа. Тиин, фронтовой неделиин соносхогдоһонһоо хойшо энэ колхоз дутуунуудаа усадхажа захалаа. Фронтовой неделиин үдэрнүүд соо олохон колхознигууд ажалайнгаа бүтээсэнүүдые нилээдүй дээшэлүүлһэн байна.

Энэ артелиин комсомолецууд ба залуушуул бүришье һайнаар хүдэлмэрилнэ. Комсомол басаган Лубсандашиева гектарай 70 соото сабшахын оронда үргэлжэ 85 соото сабшана. Мүн комсомол басаган Батожапова иимэ нормо үгэнэ. Морин тармуураар тармадаг басаган Лубсанова баһал ажалай үндэр бүтээсэ түйлана.

Желтурын сомоной «Красное Знамя» артелиин членүүд Больчугова, Вербивова ба бусад үдэр бүхэндэ нормоо үлүү гарса гүйсэдхэдэг болонхой. Мүн нүхэр Ступнева үргэлжэ 2 нормо үгэдэг байна.

А. АЛКОС.

Орооһо тушаажа абалгада бэлэдхэлгүй

(Манай тусхай корреспондентһээ)

Зэдын аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ уялгатаар оруулха таряагаа Желтуринска тээрмэдэ тушааха байна. Мүнөө аймагай түрүү колхозууд таряахуряалгаяа эхилһээр үнихэн болоо.

Зүгөөр, Желтуринска тээрмэ колхозуудай гүрэндэ уялгатаар оруулһан таряае тушаажа абаха бэлэдхэлгүй байха юм. Орооһо хааха складуудынь одоо хүртэр заһабарилагдаагүй байһаар.

Энээн тушаа тус тээрмые даагша нүхэр Тугариновһаа асуухада: «Райпромкомбинат болбол лесоматериалаар ханганагүй» гэжэ һаһаа амарханаар харюусажа һууна. Тиихэлэнь, промкомбинадайнь директор нүхэр Петров гэгшэ лесоматериал хюрөөдэжэ бэлэдхэхэ моторгүйбди гэжэ хэлэдэг байха юм. Мүн нүхэр Петров моторойнго заһабарилагдаад байхада, нефть «үгы» гэжэ худалаар хэлэнэ. Үнэндөө моторой хүдэлмэрие хангажа шадахаар нефть тус тээрмэдэ яһала ехэ байгаа. Гадна, тус тээрмын заһабарилгада хэрэглэгдэхэ 100 тес, 30 плааха дутана. Энээнһээ боложо тээрмын бүхы складууд мүнөө хүртэр заһабарилагдажа дүүрээдүй байна.

Мүн орооһо шэгнэхэ шэгнүүргүй ба тушаажа абаха кладовшигтүй байха юм. Таряа тушаажа ерэһэн колхознигуудай байха хамтын байрада пеэшэн ба наар түхеэрэгдээгүй байдаг. Тэрэшэлэн эдэ мэтын дутуу дунданууды бүгэдын тоолохо болоо һаа баргалдашагүй олон.

Тиимэһээ тус тээрмые даагша нүхэр Тугаринов амгалан сагай байдалһаа энэ дары хагасажа, тээрмынгээ эдэ бүхы дутуу зүйлнүүдые үтэр түргэн усадхаха ёһотой. Гүрэндэ тушаагдаһан таряа талхан хайшаа хэрэгээр хаялагдажа огто болохогүй.

А. КОСТЕЕВ.

Сар ба үнеэдые һургана

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сельсоведэй колхозууд сарнууд ба үнеэдые хүллэжэ һургажа байна.

Сэрэгэй үеын элбэг баян ургасые богонихон болзор соо, тэгэшье гээлтэгүйгөөр хуряахын зорилгоор сутайнхид унаагай жүдхэхэ хүсые бүхы шадалаараа олошоруулжа байха юм. Тус сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 10 сар һургагдаад хүдэлмэридэ хэрэглэгдэжэ байхаһаа гадна үшөө 20 сар ба үнеэд һургагдажа байна. Калининай нэрэмжэтэ артельдэ 25 сар ба үнеэн һургагдаа.

Тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 20 сар ба үнеэ һургажа байна, тэдэнь орооһо зөөлгэдэ ба бусад хүдэлмэринүүдтэ хэрэглэгдэхэ байна.

В. ВИКТОРОВ.

Һүниин халаан

Үбһэхуряалгые түгэсхэлгөөр соносхогдоһон фронтовой неделиин үдэрнүүдтэ Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд ба колхознигууд бага бэшэ амжалтануудые түйлаба.

Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Багаев ба парторганизацинь секретарь нүхэр Романов гэгшэдэй үүсхэлээр үбһэ һүрилэлгөөр һүниин халаан эмхидхэгдэһэн байна. Энэ халаанда нютагай интеллигенци хабаадана. Эдэнэр гурба һүниин туршада 500 бухал һүрилөө.

Мүнөө энэ үүсхэл аймагай бүхы колхозуудаар дэмжэгдэжэ байна.

С. КОНОВАЛОВ—ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

Августын 24 ТАРЯАХУРЯАЛГЫН ФРОНТҺОО

Манай спецкорр ба селькоррнуудһаа телефоноор абтаба.

КАБАНСК. Аймагай колхозууд сэрэгэй ургасын хуряалгада сэрэгэй ёһоор жэгдэрэн орожо эхилээ. Оймурска с/соведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 1 жатка ба гар хадуураар 29 га таряа хадаба.

Брянска с/соведэй «Майн 1» колхоз хадуураар 6 га, „3-я пятилетка" — 5 га хадабад. Үглөөдэрһөө эхилжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз пшеницэ хуряалгада орохонь.

* * *

ИВОЛГА. Нэгэшье монсогор таряа поли дээрэ гээхэгүйн зорилготойгоор колхознигууд бүхы хүсэ ба машинануудаа хэрэглэжэ байнад. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 3 жатка ба гар хадуураар хүдэлмэрилнэ. Эндэ 3 хоногой турша соо 26 га хадаба. Мүн Ждановай нэрэмжэтэ ба „Осоавиахим" колхозууд хуряалгадаа ороо.

* * *

ТҮНХЭН. Гүрэндэ уялгата ёһоор овощь тушаалгые Шимкинскэ с/соведэй „Гигант" колхоз эхилбэ. Энэ колхоз түрүүшын 30 кг. огурец тушааба. Ойрын үдэрнүүдтэ бэшэ овощьнуудые тушаахаа байна.

Һанаа амар һууна

Колхозой таряалан эдеэшэжэ хүсөө. Мүнөө сэлмэг дулаан үдэрнүүд боложо байна. Тиин, Иволгын аймагай колхозууд таряахуряалгаяа эмхитэйгээр эхилбэ.

Саянтын сельсоведэй «XVIII партсъезд» артелиин таряалан дээрэ хамта 30 гаран хүн хүдэлмэрилнэ. Таряае 6 хүн сэрпээр, 2 хүн хажуураар хадана. Мүн 3 жатка хүдэлмэрилжэ захалаа.

Тэрэшэлэн Ждановай, Калининай нэрэмжэтэ, «Майн нэгэн» ба бусад артельнүүд таряахуряалгаяа түлэг дундаа ябуулжа байна.

Мүнөө тариан эдеэшэжэ хүсөө. Тиин, таряахуряалгада простой машинанууд ба мүн комбайншье гараха сагынь тулаа. Зүгөөр, тус аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд таряалан дээрээ простой машинанууд ба комбайнуудые гаргахын түлөө оролдоногүй, һанаа амархан яралгүй һуужа байха юм.

Вас. ГАЛДАНОВ.

Жаткануудынь заһабарилагдаагүй

Бичурын аймагай түрүү колхозууд таряахуряалгаяа эмхитэйгээр эхилээд, һайнаар ябуулжа байна.

Зүгөөр, зарим колхоз ба МТС-үүдэй хүдэлмэришэд таряамнай үшөө эдеэшээгүй гэжэ шалтаг бариад хуряалгаяа мүнөө хүртэр эхилээдүй байһаар.

Гушадай сомоной «Октябрьская революция» гэжэ колхозой таряахуряалгада 2 жатка ябаха ёһотой байһан аад, мүнөө хүртэр заһабарилагдаагүй байха юм. Тэдэ, энэ колхозой хуряалгын машинануудые заһабарилха уялгатай байһан Бичурын машинно-тракторна станци (директорынь нүхэр Иванов, политотделэйн начальник нүхэр Попов) машина заһабарилха частьнууд дутана гэһэн шалтаг бариад, һанаа амар янзаар һууна. Мүн Бичурын сельсоведэй «Ленинский путь» артель таряахуряалгаар хамагай хойно шэрэгдэжэ ябана.

Мүнөө колхозуудай тариан хүсэд эдеэшээ. Тиимэһээ комбайнаар хадаха саг тулаа. Тэдэ, таряахуряалгаяа эхилһээр хэдэн олон хоноһон Круминай нэрэмжэтэ, «Красное знамя труда», «Сталинский Путь», ба бусад колхозууд мүнөө хүртэр комбайнаар хадажа захалаадүй байна.

А. МАНГУТОВ.

ШУҺАНАЙНГАА ҺҮҮЛШЫН ДУҺАЛАЙ ҮЛЭТЭР ГОРОД БА ТОСХОНУУДАА ХАМГААЛХА

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ)

Рубеж гээшэ дайсание тогтоон бариха ёһотой ба заабол тогтоон бариха газар мүн. Рубеж гээшэ, нэгэ һаа, түглэ, жалга, бишихан гүбөө, түмэр харгын насыпь, үгы һаа, горхон гү, али нуур байдаг юм. Дондо 4 советскэ гвардеец: Беликов, Алейников, Болото ба Самойлов гэгшэд танк буудадаг буунуудаа бариад, набтархан хүһөө шоройн хажууда бэеэ далдалжа хэбтээд, дайсанай 30 танктай тулалдажа илаһан байха юм. Эдэ манай геройнууд болбол хүягта 15 арьяатануудые һэе һэбхүүн болтор сохижо, нэрэгүй нэгэ гүбөөхэние дабагдашагүй бата бэхи хэрэм болгон суурхуулаа.

Рубеж гээшэ, нэгэ һаа, бууса айл, тосхон, деревни, үгы һаа, станци гү, али город байжа болохо. Шэн габьяа ба баатар зоригые тэмдэглэдэг алтан дэбтэр соо Улаан Армиин бөөц ба командирнуудай баатаршалгануудай хажуугаар дайсанай түрилтэдэ нугаран дарагдаагүй, дайнай һүрөөтэй шанга һалхи шуурганда огтошье эбдэрээгүй гайхамшагта бүхэ хабсагай шэнгеэр тулалдажа, үзэгдөөгүй хатуу тэсэбэрие харуулһан город-сэрэгшэдэй баатаршалганууд тэмдэглэгдэһэн байха юм.

Севастополь.

Энэ герой город болбол айхабтар ехээр хорожоһондоо галзууршаһан дайсанда бэһэлүүлшоод хэсүү бэрхэ 250 үдэр соо тэсэжэ тулалдаһан байна. Айхабтар ехэ советско-германска фронт дээрэ тон бишиихан газарые эзэлжэ байһан энэ город болбол немецко-румынска сэрэгүүдэй түйлай ехэ хүсые бэе тээшээ татан барижа, германска командованиин түсэбые һандаргаан бусайдуулжа, темп ба сагыень алдуулһан байна.

Колпино.

Фронтын лини болбол хэдэн олон һарын туршада энэ городой хажуухана байдаг. Тэдэ, дайсан энэ город тээшэ алхамшье дабшажа шадаагүй. Энэ городой талмай ба үйлсэнүүд дайсанда бомбодуулагдажа хуу нүхэн, обоо шорой болоһон аад, ажаһууһаар ба тэмсэһээр. Колпино городые хамгаалгын хүшэр хүндэ үдэрнүүдтэ хэдэн олон хүдэлмэришэд ажалайнгаа үдэрые дүүргээд, түрэл рубежнүүдээ хамгаалхын тулада түрүү линидэ ошодог байгаа бэлэй.

Тула.

Дайсан болбол хүягта нюдаргаараа энэ городыемнай бута сохёод, Москва тээшэ дабшаха үргэн харгы дээрэ гараха тэжэ оролдоһон юм. Тэдэ, Тулые хамгаалха хэрэг Москвагаа хамгаалжа байһантай аб адли гэжэ ойлгоһон ажалшад болбол Улаан Армитаяа хамта шэн габьяатайгаар тулалдажа дайсанай хүягта нюдаргыень няса бута сохёод, гэдэргэнь шарбаса хаяһан байна.

Москва.

Үнгэрэгшэ жэлэй октябриин һүрөөтэй шанга үдэрнүүдтэ Гитлер болбол хэдэн арбаад танкова, моторизованно ба ябган сэрэгүүдээ бөөгнэрүүлэн суглуулаад, нэгэ эдиршэлгээр оронойимнай зүрхэн дунда сохижорхихо гэжэ бодомжолһон байгаа бэлэй. Тэдэ, харюу сохилтын булад хатые эрэжэ мүргөөд, ноябрь һарада столицыемнай абарга соо хабшаха гэһэн шэнэ добтолгодо ороһон байна. Тиигэхэ үедэнь манай столицада айхабтар һүрөөтэй шанга үдэрнүүд тохёолдожо ерэһэн байха юм.

Тэдэ, манай алдар суута город, Москвагтай хэдэн мянган патриодууд инаг һайхан столицаяа хамгаалжа, Улаан Армитаяа хамта дайсанай хүсэ тэнхээень баруулаад, декабриин эхин багаар контрдобтолгодо орожо хэдэ хэдэн дахин дайсание хатуу шангаар сохёод, һүүл гэрээшэнь намнаа.

Ленинград.

Недондо зун немецүүд энэ городтомнай орохо замууд дээрэ танкова ба ябган сэрэгүүдэйнгээ 40 дивизие, хэдэн мянган үхэр буу, мянгаад танк, мянгаад самолет асараад добтолжо ороһон байна. Тэдэ, манай город тэсэжэ, дайсание сухарюулан сохёод, газар уруу бухан хэбтэхэ баатай болгоһон байна. Ленинэй агууехэ город болбол үзэгдөө дуулдаагүй тэсэбэри, эмхи гурим гаргажа, огтошье мэгдэн бахарданагүйгөөр тулалдажа гитлеровскэ командованиин түсэбүүдые һандаргаан заланайруулаа.

Советскэ город ба тосхон бүхэн бэеэ нигэжэл хамгаалха зэргэтэй. Рубеж бүхэн, советскэ газар ороной гэшхэм бүхэн нигэжэл хамгаалагдаха ёһотой. Манай эхэ орондо тохёолдоһон аюул урдынгаа хэбээр хатуу шанга зандаа.

Дайсанай түрилтые тогтоон барихын тулада манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд бүхэн, советскэ ороной гражданин бүхэн түйлай хатуу тэсэбэритэйгээр тулалдаха ёһотой. Дүрбэн советскэ гвардеецын хамгаалжа шадаһан гүбөө хамгаалһанһаа һуурин газарые хамгаалха ябадал һурагтүй бэлэн байха юм. Тиимэ тула тосхон ба город бүхэнөө дайсанай дабашагүй хэрэмүүд болгоё. Севастополь, Колпино, Тула, Москва, Ленинград ба бусад городуудай бэеэ хамгаалһан эрхимэй эрхим дүй дүршэлэй ульгэр жэшээнүүдые угаа түргэнөөр ба тон түргэнөөр хэрэглэн бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Советскэ Союз дотор

КОЛОС СУГЛУУЛЖА 15 МЯНГА ГАРАН ПУД ОРООҺО ОЛОО

Свердловско областиин багашууд, басагад ба хүбүүд, нэгэхэншье колос таряалан дээрэ хосоруулхагүй гэжэ айхабтараар оролдоно. Эндэхи комсомолецууд болбол колос суглуулха 960 амһарта бэлдэжэ, 9.500 шахуу мешок суглуулжа мүнөө колхозуудта тушаагаа. Хэдэн мянган һурагшад колос суглуулжа эхилээ. Мүнөө, хүсэд бэшэ мэдээгээр, тэдэнэр 15 мянга гаран пуд орооһо суглуулһан байна.

САХАР ШАНАЛГАДА ТҮХЕЭРЭЛГЭ

Алтайн сахарна заводууд свеклын баян ургасые сахар болгон болбосоруулхын түхеэрэлгэдэ бэлэдхэжэ байнхай. Бийск ба Алейскдэ байгаа сахарна заводуудай заһабарилгые болзорһоонь урид дүүргээ. Хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэй кадрнууд бэлэдхэгдэнхэй. Тиигэжэ недондонойхиһоо хоёр дахин үлүү ехэ сахар шанаха гэжэ байна.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

Августын 21-эй үдэшын мэдээсэл

Августын 21-эй туршада манай сэрэгүүд **Клетскаяһаа** зүүн-урдуур, **Котельниковэһээ** зүүн-хойгуур, **Пятигорскһоо** зүүн-урдуур ба **Краснодарһаа** урдуур дайсанда эсэргүү байлдаануудые хэбэ.

Бусад участогууд дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй.

Манай корабльнууд Баренцова далай соо дайсанай миннэ хаалта хэдэг пароход ба һахюулай хоёр кораблиие шэнгээгээ.

Манай корабль Балтиин далай соо 15.000 тонно уһа түрихэ хэмжээтэй немецкэ танкерые шэнгээһэн байгаа.

* * *

Августын 20-до манай авиациин частьнууд фронтын элдэб участогууд дээрэ 18 немецкэ танк ба хуягта машина, сэрэг ба ашаа тээһэн 140 автомашина, үгы хэһэн ба гэмтээһэнһээ гадна полевой ба зенитнэ артиллериин 10 батарейн буудалгые даран һалгаажа, дайсанай нэгэ батальон ябган сэрэгые тараан сохиһон ба зарьмыень үгы хэһэн байна.

* * *

Клетскаяһаа зүүн-урдуур манай сэрэгүүд дайсанай хатуу шанга атакануудые сухарюулан сохео. Манай Н-скэ частиин боецууд болбол немецүүдтэ контрсохилто хэжэ, 450 гитлеровецые үгы хээд. 4 ехэ буу, 162 винтовко 2.000 граната, 15.000 һомо буляан абаба. Плендэ абтаһан хүнүүд бии. Манай нэгэ гвардейскэ частиин участок дээрэ дайсан болбол авиаһаар дэмжэгдэһэн ехэхэн бүлэг танкнуудые атакада оруулаа. Гвардеецүүд хадаа гитлеровецүүдэй бүхы атакые гэдэргэнь сохижо, 40 шахуу немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай 100-аад үхэр үлэбэ.

* * *

Котельниковэһээ зүүн-хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай танкнууд ба мотоябган сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хээ. Немецүүдэй хэдэн дахин хэһэн атакануудые тэдэнэртэ ехэ гээлтэтэйгээр гэдэргэ сохигдобо. Зүбхэн нэгэ Н-скэ подразделениин участок дээрэ 7 танк, 300 гаран гитлеровецүүд үгы хэгдээ. Ондоо нэгэ участок дээрэ дайсан болбол 100 гаран танкнуудаар дэмжэгдэһэн томо хүсэнүүдые атакада оруулаа. Немецкэ танкнуудай тон багахан бүлэгынь манай позици хүдар сүмэрэн орожо шадаба. Дайсанай ябган сэрэгүүд танкнуудһаан таһалагдаа. Дайсанай тус бүлэглэлгые үгы хэхын тулада манай частьнууд үсэн шанга байлдаануудые хэжэ байна.

* * *

Краснодарһаа урдуур хатуу шанга байлдаанууд болоно. Нүхэр Ковалевой команда доро ябаһан часть 3 үдэртэ 2.000 гаран немецкэ солдат ба офицерые, 5 танк, 2 хуягта машина, ашаанай 18 машина ба 14 хүнгэн автомашина үгы хэбэ. Нэгэ участок дээрэ шуһа адхалгата байлдаа хэһэнэйнгээ һүүлээр манай частьнууд шэнэ позицинуудта сухарин гараа.

Пятигорскһоо зүүн-урдуур манай сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдэй атакые тогтоон бариба. Нэгэ буудалгын частиин боецууд манай обороны түрүү захада нэбтэрэн гаража ерэһэн 70 немецкэ автоматчигые үгы хэбэ.

* * *

Воронежой оршондо Дон мүрэнэй баруун эрьедэхи нэгэ һуурин газарай үйлсэнүүдтэ байлдаан болобо. Гитлеровецүүд үглөөгүүр эртэ 2 батальон шахуу сэрэгүүдэй хүсөөр атака хээд, 200 шахуу солдат ба офицерээ гансал алуулжа гээһэнэйнгээ һүүлээр түрүүшынгээ позицинуудта хаягдаа.

* * *

Карельскэ фронт дээрэ дайсанай 5 самолет мүрэн дээгүүр табигдаһан манай гарсануудые һандаргаха гэжэ һэдэв. Тиихэдэнь 5 советскэ истребительнүүд дайсаниие атаковалба. Энэ агаарта болоһон байлдаанай үедэ летчик нүхэд Бубнов, Князев ба Клименко гэгшэд тус бүридөө нэжээд дайсанай самолёдые унагаагаа. Тэрээнһээ гадна летчик нүхэд Клименко ба Кузнецов гэгшэд хамта дээрээ дайсанай нүгөө нэгэ самолёдые унагааһан байна. Манай истребительнүүд гээлтэдэ ороогүй.

* * *

Нүхэр Б. гэгшын командалаг ленинградска партизанuудай отряд һүүлэй гурбан һарада 315 немецкэ солдат ба офицерые хюдан һалгаажа, 150 метр газарта түмэр харгын полотноё һандаргажа нэгэ паровоз, һомо хэрэгсэлтэй 16 вагон ба горючитай 2 цистернэ хажуу хүдар халяан унагааһан байна.

* * *

«Би болбол 98-дахи маршева батальоной составта орожо июнь соо фронтдо ерээ һэм. Бидэнэрэй байһан газарта дивизиин командир Карейс гэгшэ ерээд: «98-дахи дивизи хүндэ гээлтэдэ ороо, тэрээнэй олон ротонууд ехээр һарнишоо. тус бүридэнь оройдоо 15—20 хүн үлэбэ. Теэд мүнөө нэмэлтэ ерэжэ байна. дивизимнай баһа һэргэжэ заһарха байха» гэжэ хэлээ. Тиихэдэнь солдадууд соггүй дуутай һуугаа һэн. Бидэнэрые алуулхана асараа гэжэ дотороо сохом ойлгоод һууһан байгаа. Эндэһээ хэнэймнай амиды мэндэ гарахые гансал шудхэр мэдэхэ юм гэжэ гэлсэдэг юм. Би золтойнуудай нэгэниинь байнаб, нахалааб гэхэдэ нэгэ һара болоод плендэ ороһон аад, мүнөө гансал дайнай дүүрэхые хүлеэхэ болоод байнаб» гэжэ 98-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 282-дохи полкын 7-дохи ротоһоо плендэ ороһон солдат Берн-Гардт Вонс гэгшэ мэдээсэнэ.

★

Улаанармеецын хүүр дээрэ үргэһэн тангариг

Уршагта дайсанай
Хара һомондо дайрагдаад
Улаан галай
Дүлэн соогуур унаһан
Гэгээн шинии
Гэрэлтэ хүүр дээрэшни
Шархыншни шуһаар
Шахаа тангариг үргэнэм.

Эхэ орондоо
Эрхимээр албаа ябуулаад
Эхэ ороноо
Аршалан ябаа буугышни
Хоро үһөөгөө
Хоёр дабхараар абахаяа
Бата халуун
Баруун гараараа үргэнэм.

Үхэлэйшни түлөө
Үлэнхэ нохосуудта үхэл!—
Хатуу шэрүүн
Хайра гамгүй хүсөөр
Алуурша фашистые
Алахын ехээр алахаб,—
Гэрээд үгөөршни
Гэсэрэй тангариг үргэнэм.

РАДИО НИКОЛАЙ.

Зураг дээрэ: *Пионернүүд Тоня Кострова (түрүүлэн һуугааша) ба Маня Михеева гэгшэд ахадүүгэй могилые сэсэгээр шэмэжэ байна.*

Т. Дружелюбовай фото (ТАСС-эй фотохронико).

★

Августын 22-ой үглөөнэй мэдээсэл

Августын 21-эй һүниин туршада манай сэрэгүүд **Клетскаягай** зүүн-урдуурхи оршондо, **Котельниковэһээ** зүүн-хойгууршаг, мүн тэрэшэлэн **Пятигорскһоо** зүүн-урдууршаг ба **Краснодарһаа** урдууршаг дайсантай тулалдаһан байлдаануудые ябуулаа.

Фронтын бусад участогуудта ямар нэгэ хубилалта болоогүй.

* * *

Клетскаягай оршондо манай нэгэ часть һүниин харанхые һамбаашалан немецүүдые гэнэдхээжэ сохиһон байна. Хатуу шанга гар тулалдаанай һүүлээр дайсан байлдаанай болоһон газар дээрэ 200 үхээрээ, 2 үхэр буугаа, 8 пулемедоо, һомо хэрэгсэлтэй 13 автомашинаяа, нэгэ радиостанцияа орхёод тэрьедээ. Клетскаяһаа зүүн-урдууршаг дайсанай добтолжо ябаһан сэрэгүүдтэй үсэд хатуу тулалдаанууд боложол байгаа. Н-скэ подразделени дайсанай 8 атакые сухарюулан сохёо. Тиихэдээ 250 гаран гитлеровецые, нэгэ танк ба 2 бронемашиныень үгы хээ. Немецүүд болбол манай боецүүдэй хажуу талаһаа сохихо гэжэ һэдэһэн аад, нуугада тодхоотой пулемедой буудалгада дайрагдажа үшөө 60-аад шахуу автоматчигуудаа гээгээ.

* * *

Котельниковэһээ зүүн-хойгуурхи оршондо манай сэрэгүүд дайсанай танкнууд ба моторизованно ябган сэрэгүүдтэй хатуу шанга байлдаануудые хээ. һүүлэй үдэрнүүдтэ энэ участок дээрэ немецүүд айхабтар ехэ гээлтэдэ ороо. Дайсан болбол түйлай ехэ яралаар резервнүүдээ асаржа, байлдаанда оруулна. Н-скэ частиин боецүүдэй хамгаалжа байгаа участогые 50 немецкэ танк ба олон ябган сэрэгүүд атаковалаа. Тиигэжэ байлдаан хэдэн час соо үргэлжэлһэн байна. Манай боецүүд огтошье бахардангүйтөөр гитлеровецүүдэй атакые сухарюулан сохёо. Тиихэдээ 3 немецкэ танкые гэмтээһэн, 2-ыень шатааһан, 300 шахуу солдат ба офицерыень үгы хэһэн байна.

* * *

Краснодарһаа урдуурхи райондо манай частьнууд бээ хамгаалһан байлдаануудые ябуулаа. Нүхэр Нестеренкын командалдат частиин миномётчигууд 3 үдэр соо тулалдаха зуураа 1000 гаран немецкэ солдат ба офицерые, 12 танк ба хэдэн олон автомашиныень үгы хээ. Манай авиаци эдибхитэй ябуулгануудые хэнэ. Н-скэ частиин летчигууд 5 үдэр соо 34 немецкэ самолёдые унагаагаа. Лейтенант летчик Норжинский гэгшэ нэгэ үдэрэй туршада 3 немецкэ бомбардировщигые унагаагаа.

Пятигорскһоо зүүн-урдууршаг манай частьнууд болбол хада уулатай газар уруу сүмэрэн ороһон дайсанай отрядые бэһэлээд, бултыень бута хяа сохёо. Ондоо нэгэ участогта манай сэрэгүүд хамгаалгын шэнэ рубежэдэ сухарья.

* * *

Баруун-Хойто фронтдо манай нэгэ подразделени һуурин газарнуудай нэгэнһээ немецүүдые сохижо гаргаа. Эндэ болоһон байлдаануудай үедэ хэдэн зуугаад гитлеровецүүд, 6 немецкэ танк үгы хэгдээ. Нүхэр Арсентьев гэгшын батарей дайсанай хоёр танкые гэмтээгээ. Нүхэр Кондратенко гэгшын батарей добтолжо ябаһан ябган сэрэгүүдтээ дабшалсажа дайсанай 4 ДЗОТ бута хяа таталһан. нэгэ миномётно батарей ба 3 пулемётно үүрыень үгы хээ.

* * *

Нүхэр К. гэгшын командалга доро ябадаг партизанска отряд С. гэжэ мүрэн дээгүүр табигдаһан түмэр харгын хүүргые бута татаа. Немецүүд иигэжэ бута татуулхаһаа урда тээ энэ хүүргые 38 үдэр соо һэргээн байгуулһан байгаа юм. Хүүргын бута һүрэхэтэй хамта немецкэ харуулай 5 гитлеровец алагдаа.

* * *

«257-дохи полк айхабтар ехэ гээлтэдэ ороо. Энэ полк болбол В. гэжэ пунктын түлөө болоһон гансахан байлдаанай үедэ личнэ составайнгаа хахадыень гээгээ. 3-дахи батальонһоо хайрламаар үсөөхэн хүнүүд үлэшоо. 2-дохи батальоной 5-дахи рото сум үгы хэгдээ. Мүнөө тус полк болбол нэмэри хүсэнүүдые абаа. Тиигэбэшье солдадуудай һанал бодол айхабтараар муудаанхай. Тэдэнэр болбол ерэхэ үбэлһөө ехэ айһан, бэрхэшээһэн ябадалые гаргадаг», —гэжэ немецкэ ябган сэрэгэй 83-дахи дивизиин 257-дохи полкһоо плендэ ороһон унтер-офицер Ганс Ш. гэгшэ хөөрэһэн байна.

* * *

«...Би мүнөө ашаанда ябадаг болооб. Минии тэргэдэ тээгээтэй юумые хараһайш даа. Тэрээн дээрэмни ородуудһаа суглуулһан нобшо ноохой дүүрэн. Эхэнэрэйшье, эрэшүүдэйшье, үхибүүдэйшье гутал хубсаһан, амһарта ба продуктнууд бии»,—гэжэ Иозеф гэгшэдэ немецкэ обер-ефрейтор Фридрих Нундль гэгшын бэшээд эльгээгүй байһан бэшэг соо хэлэгдэһэн байна.

* * *

Гитлеровскэ бандидууд хадаа Старый Оскол гэжэ городой хэдэн зуун хүниие нэгэ хэдэхэн үдэрэй турша соо айхабтар ехээр тамалан зобоожо, буудажа ба үлгэжэ алаһан байна. Немецкэ харшангууд болбол 36 бүлэнэрые бултыень отолжо алажархёо. Гитлеровецүүдтэ хюдуулагшадай дунда Анастасия Петровна Изюмова гурбатай аша басаган Лида гэгшэтээ алуулаа. 5-дахи классай һурагшад Паша Курносов ба Коля Васильев гэгшэдые немецүүд хадаа хажуудахи тосхон тээшэ ошохо харгые заажа үгэхэһөө арсаа гээд үлгэжэ алажархиһан байна.

Августын 22-ой үдэшын мэдээсэл

Августын 22-ой туршада манай сэрэгүүд **Клетскаяһаа** зүүн-урдуур, **Котельниковэһээ** зүүн-хойгуур, **Пятигорскһоо** зүүн-урдуур ба **Краснодарһаа** урдуур байлдаануудые хэбэ.

Бусад участогууд дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй.

* * *

Августын 21-дэ манай авиациин частьнууд фронтын элдэб участогууд дээрэ 15 немецкэ танк, 5 хуягта машина, сэрэг ба ашаа тээһэн 100 шахуу автомашина үгы хэһэн ба гэмтээһэнһээ гадна, полевой ба зенитнэ артиллериин 8 батарейн буудалгые даран һалгаажа, һомо хэрэгсэлтэй склад тэһэлһэн, дайсанай батальон шахуу ябган сэрэгые тараан сохиһон ба зарьмыень үгы хэһэн байна.

Августын 21-эй үдэр манай авиациин соединени 400 бомбардировщик ба истребительнүүдэй хамтарһан дайсанай аэродромууд хүдар хүсэтэ сохилтонуудые хэбэ. Тус ябуулга хэһэнэйнь эсэстэ 100 гаран немецкэ самолет үгы хэгдээ. Манай 13 самолет өөрынгөө базада бусаагүй.

* * *

Клетскаягай оршондо манай сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдтэ эсэргүү дайшалхы эдибхитэ ябуулгануудые хэбэ. Зарим участогууд дээрэ манай частьнууд контратакануудые хэжэ хэдэн түшэг тулгуури пунктнуудһаань дайсаниие намнан гаргаа. Нүхэр Грязнов командиртай гвардейскэ часть 25 пулемет, 15 миномет, 500 граната, 125.000 һомо ба бусад трофей буляан абаһанһаа гадна, хүнүүдые плендэ барижа абаһан байна. Дайсан болбол алдаһан позицинуудаа бусаан абахые эрмэлзэжэ хэдэн контратака хээд, 400 солдат ба офицерээ алуулжа ба шархатуулжа гээгээ. Клетскаяһаа зүүн-урдуур Доной зүүн эрьедэ гаталан гараха гэжэ һэдэһэн дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаанууд үргэлжэлөө. Манай сэрэгүүд нэгэ газарта мүрэниие гаталан гараһан дайсанай бүлэглэлтые хүндэ гээлтэнүүдтэ оруулба.

* * *

Котельниковэһээ зүүн-хойгуур гитлеровецүүд нэгэ участок дээрэ горьтойхон хүсэ хамтадхаад добтолго хээ. Үдэрэй турша соо манай частьнууд 60 шахуу немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна. Нэгэ газарта дайсан болбол советскэ сэрэгүүдэй байһан газар хүдар хушууран орожо шадаа. Манай частьнууд дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэнэ. Ондоо нэгэ участок дээрэ румынска хоёр полк манай сэрэгүүдэй байһан газарые атаковалаа. Теэд, атакань тэдэнэртэ ехэ гээлтэтэйгээр гэдэргэ сохигдобо. Пулеметно-миномётно буудалгаар нэгэ батальонһоо үсөөн бэшэ румынска ябган сэрэгүүд үгы хэгдэһэн байгаа.

* * *

Краснодарһаа урдуур манай частьнууд дайсанай танкнууд ба мотоябган сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэбэ. Манай нэгэ соединени дайсанай 3 дахин хэһэн атакые тогтоон барижа, тэдэнэрые ехэ гээлтэдэ оруулаа. Манайхин 33 автомашина, 6 мотоцикл ба олон һомо хэрэгсэл буляан абаһан байна. Ондоо нэгэ участок дээрэ дайсанда эсэргүү үсэд шанга байлдаануудые хэһэнэйнгээ һүүлээр манай частьнууд шэнэ позицинуудта сухарин гараба.

Пятигорскһоо зүүн-урдуур Н-скэ частиин боецүүд 3 немецкэ танк, 9 автомашина үгы хэжэ, 200 гаран гитлеровецые хюдан һалгаагаа.

* * *

Ленинградска фронт дээрэхи нэгэ участогта манай сэрэгүүд эдибхитэ дайшалхы ябуулгануудые үргэлжэлүүлбэ. Ахалагша лейтенант Михайлинай подразделени эрид зоримгой добтолго хэжэ, немецүүдэй траншей хүдар сүмэрэн ороо. Манай боецүүд гранатануудые шэдэжэ ба жадаараа хадхажа дайсанай хоёр взвод шахуу ябган сэрэгые үгы хэһэн байна.

* * *

«Би болбол Рурска областиин Бохум гэдэг городто түрэһэн немец хүм. Зүүн фронт дээрэ 1942 оной февралиин 15-һаа хойшо байгааб. Энэ үедөө би болбол плендэ абтаһан ородуудые хайшан гэжэ зобоохо ба алахыень хараһан байнаб. Советскэ солдадууд плендэ ороол һаа хосороо гээшэ. Плендэ абаһан хүнүүдээ мүрдэхэдөө офицернүүд тэдэнэрые ехэ хатуу дошхоноор зобоодог юм. Тэдэнэрэй хараһаар байтарынь хэдэн хүнүүдыень буудан алаад, амиды үлэһэн хүнүүдыень мүрдэхэ ябадалаа үргэлжэлүүлдэг юм. Апрельдэ 171-дэхи полкын капитан Вайзе гэгшэ ой модон соо плендэ хоёр улаанармеецүүдые мүрдөө һэн. Мүрдэлгэ хэһэнэйнгээ һүүлээр тэдэнэрые өөрөө буудажа алаһан юм. Мүн тэрэ үдэр 56-дахи дивизиин командир генерал Фон Офен гэгшын захиралтаар үшөө 4 пленнэ улаанармеецүүдые буудан алаа. Нэгэ хэды шэнээн болоһоной һүүлээр Фон Офен гэгшэ өөрынгөө машинаар ябажа ябатараа шархатаһан 5 советскэ пленнэ хүнүүдые солдат Гофман гэгшын һахижа байхые хараһан юм. Тиигээд тэрэ генерал болбол нэн дары эдэ пленнэ хүнүүдээ буудан алаад, өөрынгөө ротодо ошоо гэжэ тэрэ солдадые захираа. Фон Офен болбол шархатаһан пленнэ хүнүүдые Гофман гэдэг солдадай буудан алажа дүүртэр өөрөө ажаглан хараад, һүүлээрынь саашаа мордоо һэн.

Немецкэ офицернүүдэй энэ мэтын хатуу дошхон ябадалнууд солдадуудые урмашуулна. Унтер-офицер Кир ба ефрейтор Фрин гэгшэд пленнэ улаанармеецүүдые бүхэли үдэртөө тамалан зобоогоо. Эдэнэр тон муухайгаар тамалха юумэнүүдые өөһэдөө һанажа олоһон юм. Теэд үлэшэлэн тээшэ хоолой хударынь жадаар хадхажа алаа һэн. Плендэ абтаһан ородой хүнүүдэй ами наһаниинь хилгааһанай эрмэг дээрэ байна гээшэ. Тэдэнэрые хэзээ-хэзээгүй алажа болохо юм. Хэрбээ буудажа алааргүй һаань, сохюулһан нашуулһанһаан боложо гү, али үлэсхэлэнһөө өөрөө үхэхэ байха юм», —гэжэ 56-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 234-дэхи полкын 9-дэхи ротоһоо плендэ ороһон обер ефретор Иисиф Пшибиляк гэгшэ хөөрэнэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Англиийска ба американска авиациин ябуулганууд

ЛОНДОН, августын 21. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, августын 20-ой үдэшэ Хойто Францида добтолһон ябуулгануудта 500 шахуу истребительнүүд хабаадалсаа. Эдэ истребительнүүд хадаа Гаврһаа эхилээд Дюнкерк хүртэрхи оршонуудта ябуулгаяа хээ. Добтолгодо хабаадалсаһан самолёдууд гээлтэдэ ороогүй.

«Ниидэдэг хэрэм» гэжэ нэрэтэй американска бомбардировщигуудай Амьенэй түмэр харгын станциие бомбодохо үедэнь дайсанай нэгэхэншье истребитель агаарта үзэгдөөгүй. Амьенэй оршондо добтолхо үедэнь 15 таһаралгэ болоһон байна.

Августын 20-ой һүни эрьеын харуулай авиациин «Хадсон» гэжэ самолёдууд Голландиин эрье шадар ябаһан дайсанай бүлэг корабльнуудые атаковалаа. Гурбан пароход дээрэнь бомбонууд унаа гэжэ тэмдэглэгдээ. Англиийска самолёдууд бүгэдөөрөө базадаа бусажа ерээ.

Англиийска ба американска авиаци Хойто Францида добтолоо

ЛОНДОН, августын 21. (ТАСС). Лондондо англиийска авиациин министерство американска армиин штаб хоёрой хамтын коммюнике тунхаглагдаа. Энэ коммюнике соонь хэлэгдэһэнэй ёһоор, августын 20-ой үдэшэ англиийска ба американска самолёдуудай, доминион ба союзнигуудай самолёдуудай хэдэн олон эскадрили Хойто Францида добтолһон байна. Эдэ ябуулгануудай үедэ истребительнүүдтэ харууһалуулжа ябаһан американска армиин «Ниидэдэг хэрэм» гэжэ нэрэтэй бомбардировщигууд Амьен городто добтолжо, эндэ байһан түмэр харгын барилгануудые бомбодоһон байна. Энэ добтолгодо хабаадалсаһан самолёдууд бүгэдөөрөө базадаа бусажа ерээ.

Энэдхэгтэхи байдал

ЛОНДОН, августын 21. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, Мадрасска провинцида үсэгэлдэр буһалгаанууд болоо. Баруун Годавариин оршоной Акивидын полицейскэ участогта 3.000 хүн добтолоо. Баһа нэгэ ондоо һүрэг, 5.000 шахуу, хүн Рамнадай районой Тируванандахи правительствын байшангуудта добтолго хэһэн байна.

Мусульманска лигиин исполкомой бюро 3 хоногто заседани хэжэ, өөһэдынгөө һаналые мэдүүлһэн резолюциие баталан абаад тунхаглаа. Мусульманууд бэеэ даанги захиргаатай байха эрхэ олгуулха гэһэн декларациие англиийска правительство тунхаглаагаһэн эрилтые тэрэ резолюци соогоо табяа

Дьепптэ добтолһон тухайда

ЛОНДОН, августын 20. (ТАСС). Дьепптэ добтолһон ябуулгануудай үедэ 1940 онһоо хойшо Англида агаараар добтолходонь болоһон агаарай байлдаануудта орходоо һураггүй ехэ хэмжээнэй агаарай байлдаанууд болоо гэжэ Рейтер агентствын зүгһөө шэнжэлээшэ бэшэнэ.

Германска бэхижүүлгэнүүдэй ямар байһаниие мэдэхын тулада, тэндэ байһан бэхижүүлгэнүүдыень бута хяа татахын тулада Дьеппэй оршондо добтолго хэгдэһэн байгаа ёһотой, энэнь дүй дүршэл олохо ба хожомоо бүри ехээр сүмэрэн орохо ябадалые бэлэдхэхэ гэһэн зорилготой байгаа ёһотой гэжэ «Таймс» газетэ бэшэнэ.

Дьепптэ добтолһоной дэлгэрэнгынь

ЛОНДОН, августын 21. (ТАСС). Комбинированнэ хүсэнүүдэй штаб Дьепптэ добтолһоной дүнгүүд тухай коммюнике тунхаглаа. Энэ коммюнике соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, эрье шадарай оршониие яажа хамгаалхаар байһаниинь мэдэжэ абаха, германска батарейнуудые ба радиопеленгаторна станциинень үгы хэхэ, дайсанай амиды хүсыень хюдаха, бүү зэбсэгыень буляажа абаха ба мүн тэндэ байһан сэрэгээрхиниинь плендэ абаха гэһэн зорилгонууд Дьепптэ добтолоошодой урда табигдаһан байгаа. «Энэ добтолго болбол ехэхэн тагнуулай үдхашанартай ябуулга боложо, добтолон орохо гэһэн политикымнай нэгэн шухала бэлэдхэлынь байгаа» гэжэ коммюнике соонь хэлэгдэһэн байна.

Дайсанай нилээдгүй ехээр эсэргүүсэһэн байбашье сэрэгүүд ба нэгэ хэды танкнууд Дьеппэй оршондохи зургаан пунктнуудта буулгагдажа шадагдаа. Эдэ сэрэгүүд болбол дайсанай хоёр батарейе, радиопеленгаторна станциинень үгы хэжэ, дайсаниие нилээдгүй ехэ гээлтэдэ оруулжа, хоёр бишиихан пароходыень шэнгээжэ, нэгэ хэдэн тоото сэрэгээрхиниинь плендэ абажа шадаһан байна.

«Эрье дээрэ буулгагдаһан сэрэгүүд тэндээ 9 час соо байһанайнгаа һүүлээр сэрэгэй корабльнууд дээрэ асарагдаа. Дьепп городто сүмэрэн орожо шадаһан танкнууд сэрэгүүдэйнгээ бусажа ерэхын урда тээ приказай ёһоор тэндээ үгы хэгдэһэн байна. Англиийска ба американска, мүн дайлалдажа байгаа Францииин авиаци болбол десантна сэрэгүүдэйнгээ эрье дээрэ гараха ябуулгануудта нилээдгүй хүсэтэйгээр хамһалсаа. Тиигэжэ айхабтар ехэ агаарай байлдаае хэһэн байна. Немецүүд болбол энэ агаарай байлдаанай үедэ Франци, Голланди, Бельги гурбанда байгаа самолёдуудаа нэмэжэ асаруулһан байха юм.

Англиийска үһан сэрэгэй хүсэнүүд нилээдгүй олон десантна баржа ба нэгэ эсминецээ гээгээ. Нэгэ германска тральщик шэнгээгдэһэн, ондоо нэгэниинь гэмтээгдэһэн байна.

Дьепптэ хэгдэһэн добтолго болбол Ла-Маншые гаталха аргаболожо бии, мүн танк гэхэ мэтэ сэрэгэй хүндэ шанартай зэбсэг ба материалнуудые эрье дээрэ гаргажа болохомоор гэжэ мэдүүлэө. Дьепп болбол Францииин хойто эрье шадар тон һайнаар бэхижүүлэгдэһэн пункт байгаа гэжэ харадороо абаа һаа энэ добтолго болбол нилээдгүй ехэ амжалтатай ябуулга болоо гэжэ АФИ агентство тэмдэглэнэ.

«Энэ бишиихан сүмэрэлгын гол гол зорилгонууд бэелүүлэгдээ. Немецүүдэй эрьеын хамгаалта дабагдашагүй гэдэг ябадал худал гэжэ мэдэгдээ. Мүн агаарта буюубди гэжэ гитлеровецүүдэй ехээр һайрхадаг ябадал тон дэмы гэжэ элирүүлэгдээ».—гэжэ «Дейли Телеграф энд Морнинг Пост» газетэ бэшэнэ.

Дьепптэ добтолһон тухай

НЬЮ-ИОРК, августын 21. (ТАСС). «Нью-Иорк Таймс» газетын корреспондентын Вашингтонһоо дамжуулһанай ёһоор, американска сэрэгэй харюусалгата нюурнууд хадаа Дьеппэй оршондо союзнигуудай хэһэн добтолго болбол Европодо хоёрдохи фронтые бии болгожо шадагдаха байһаниие гэршэлнэ гэжэ хаража үзэнэ. Американска хэблэл болбол союзнигуудай энэ добтолгые Холбоото Штадууд ба Англиин добтолжо орохоор эрид шууд зоринхой байһаниие харуулһан тэмдэг мүн гэжэ бүгэдөөрөө амаршална гэжэ тэрэ корреспондент тэмдэглэбэ.

СТОКГОЛЬМ, августын 21. (ТАСС). «һүүлэй үедэ немецкэ пропаганда болбол Европын эрьедэ десант буулгажа шадахагүй гэжэ баталан хэлэһэн байбашье Дьеппэй оршондо союзнигуудай добтолон сүмэрһэн ябуулга болбол десант сэрэгүүдые буулгажа болохомоор байһаниие эли тодоор харуулаа. Энэ ябуулга болбол немецүүдые ехээр бодолгодо хатуулһан айхабтар һайн туршалга байна»,—гэжэ «Социалдемократен» газетэ түрүү бэшэг соогоо хэлэһэн байха юм.

Харюусалгата редакторой орлогшо
Ц. ГАЛСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора—3-44 (2 зв.); секретариата и отдела партийной жизни—3-23; отделов сельскохозяйственного и писем—7-55; отдела пром. и транспорта—5-07.

Н—3049

Типография государственного газетного издательства при СНК БМАССР.